

*Kniha obsahuje
200 stránek.*

*Pamětní kniha
obce
Chlistova*

založená roku 1929.

v Chlistově dne 15. března 1929.

Alois Krátký
l. radní.

Jan Vít
starosta.

Kronikář.

Usnesením obecního zastupitelstva v Chlístově dne 31. března 1929 pověřen jsem byl já František Barbořák, řídící učitel v Chlístově, jímž jsem Kronikář této pamětní knihy. Úkolu toho ujal jsem se téhož dne.

Narodil jsem se 31. března 1889 v Chropyni (okres Kroměříž). Vystudoval učitelský ústav v Kutné Hoře (Čechy), ustanoven jsem byl v říjnu r. 1909 prvním učitelem při domovní obecní škole v Dolních Vilémovicích, saméž v r. 1918 řídícím učitelem. V roce 1923 ustanoven jsem byl řídícím učitelem v Chlístově, kde nastoupil 7. srpna téhož roku a působím tu dodnes.

V téže schůzi obecního zastupitelstva zvolena tato letopisecká komise: starosta Jan Vít n. čís. 4, Alois Krátký n. čís. 29. a Jan Novotný n. čís. 19.

Frant. Barbořák

Zeměpisný obraz obce.

(Částečně dle Vlastivědy moravské)

ha a roz-
lení.

Chlístov, za starých dob též Chlústov (i Chlístovice) zvaný, založil muž jménem Chlúst. Patří k okresnímu hejtmanství třebovskému, župě jihlavské. Chlístov leží na silnici vedoucí z Heraltic do Rokytnice n. P., od Heraltic $\frac{3}{4}$ hod., od Rokytnice $\frac{1}{2}$ hod. vzdálen. Nad Chlístovem směrem severozápadním vypíná se rovinná Kobylí hlava, 686 m vysoká - z níž jest utěšená rozsáhlá podivaná do okolního kraje. - V starých dobách vedla při Chlístovem poštovní silnice z Vídně do Prahy.

Chlístov jest čistá, dobře stavěná vesnice. Domy jsou roztroušeny bez pořádku, stavěny jsou z kamene a cihel. Uprostřed osady na kopečku stojí prostá kaplička zasvěcená sv. Cyrilu a Metodějovi. Na konci vesnice na straně severní stojí pěkná dřevěná obecní škola. V horním (západním) konci vesnice jsou nad sebou 2 obecní rybníčky. Ze sportního vytéká potůček, který dělí ves na 2 části. Je rájímavo, ně domy v části jižní mají ve studnách vody dost, část severní však vůbec vody nemá, jen v hostinci Travní Bělá je vody dostatek. (Školní studna 20 m hluboká je praxně)

Chlístov přidělen jest k poštovnímu úřadu v Pokytnici n. p. - Mědraně jest nejbliže v Krahulově a ve Starci. Silnici spojen jest křižovatkou na blízké Těverce na všechny strany. Nyní (od r. 1926) má autobusové spojení na Přebíč a Teletavu. Přísluší k okresnímu soudu v Přebíči, krajskému v Jihlavě. Obvodní lékař je v Chrástkách. Přifüčen jest Chlístov do Pokytnice n. p.

Proti severozápadním větrům je Chlístov chráněn Kobylií Hlavou, k Heralticím (severu) jest však otevřen. Severní větry bývají tudíž silné. Prášky nejvydatnější přicházejí od Pěčnic (jihozápad). Leží 575 m nad mořem.

Podnebí.

Dějiny obce. ✓

(He. Vlastivědy moravské)

Jako jiné okolní osady náležel Chlístov od nejstarších dob pánům z Heraltic, kteří jednotlivě vesnice jen z nově jiným zastavovali, snaxíce se v dobách příchůvějších je znovu získati.

R. 1353 napsal Radslav z Heraltic své ženě Glee na půl vsi „Chlístově“ část vna; avšak již té doby nebyl celý Chlístov v držení Heraltických. Tehož roku

prodal totiž Vránata a Tasova lán v „Uhlustovci“
 s lesy a lukami Mikuláši a Bendikova. R. 1358 proda-
 la jeho vdova Hedvika a Bendikova Pkojovi a Pi dvoři
 tíž lán za 10 kop, kterýžto dvoř lita na to své dceři
 Přibce dvoř v Uhlustovci napsal, načež jej tato, jrouc
 podruhé povdána za Koldu, r. 1373 prodala Na
 polovici Uhlustova náležící pénuim a Keraltic čiml
 po smrti bratrů Radslava a Luila markrabě
 Jan, jakožto na odumělé maustoi, udělil ji lénu
 Petru Sechtovi z Rosic, čemuž odporovali pozůstalí
 příbuzní, od kterých část Uhlustova se dostala Barto-
 šovi a Markvartic, jenž r. 1376 své zemi Anna na sou-
 ploš 36 kop věna napsal a r. 1390 Přibkovi a Jiřina
 7½ lánu zde prodal; vdova po Bartošovi Anna na
 to věno r. 1412 se svým bratrem Albrechtem a Marti-
 nic se společila. R. 1410 pohnal Jošt z Rosic Luila
 a Keraltic mezi jiným, že mu bezprávně držel ploš
 v Uhlustovicích. Po vymření Sechtů z Rosic udělil král
 Jiří zmíněné statky v léno Oldřichovi a Miličtina;
 král Vladislav r. 1491 potvrdil je jeho synu Přibkovi,
 načež tohoto synu Oldřich r. 1505 je prodal bratřem
 Hedenkovi a Burjanovi a Václavtina, od které doby Uhl-
 stov spojen jest se statkem brtnickým; tenkrát pa-

5
síly v Chlístově k tomu zboží 3 lány. Ostatní zboží
bylo v rukou jiných.

R. 1480, spojil se František z Libovic s Václavem z Ma-
rijče a jeho synem Oldřichem na vesnici Pičín, Markvartice
a Chlístov a seproč r. 1591 prodal Frant. z Libovic Markvartičky
a Chlístov panu Hyukovi Petrušickému z Valdštejna. O tomto
vkladu bylo kolářství naučeni p. Karlovi st. z Žerotína,
místodržícímu, dáno, aby je sdělil Hyukovi Petrušickému
z Valdštejna z jedné a p. Adamem z Hradce a Těšem
Mexiččským z Lomnice na místě purkmistra, konse-
liv a vsi obce města Telče ze strany druhé a vtělil do
desk, poněvadž ves Markvartičky a 7 osob osedlých v
Chlístově patřily spisu telčickému.

R. 1678 byli v Chlístově 2 třicetilánčci s 72 měra-
mi, 6 půllánčků s 48 mēr., 2 štvrtlánčci a 2 chalupníci.

R. 1776 žilo zde 11 celolánčků s 45-50 měřáči, 2 pololán-
ci a 7 domkáři. Celolánčci platili počne 16 xl. 12 kr. daně,
1 xl. 34 kr. gruntovní činně, popela 6 měrie a listí 5 otopí.
Roboty stejné měli jako v Prauncovích. Robotovali od Roboty
jřího do Václava 6 dní, od Václava do jřího 5 dní
párem každý týden. Obvyčejně vozili dříví. V čas žní a
senoseče místo páru koní pracovali 2 lidé pěš. Celá
obec na užívaní 15 mēr. pastvin a jednoho rybníka

dávala žitný a ovesný desátek a předtla 43 liber lnu.

Některá jména bratří: Kopaniny, Jahodiv kopec, Parivok, Borivky, Hloušky, u Veverky, Kovářovy díle, Kovářovy klínky, Dile, Nivy.

Ue ráznému ve školní kronice pochování prý jsou u Chlístova francouzští vojáci p. r. 1809 a to na dvou místech. v horních loukách (parc. čís. asi 673 bylo hrobů 18-20. (L. nem' měřili zjištěno.) Tehdy prý přišli na pomoc po bitvě u Ugra-
nu. Starší lidé vykládali, že lidé báleli - hlavně mladé ženy - utíkali před nimi a skrývali se v lesích. Vojáci byli prý k nim bezohlední. Druhé pohřebiště francouzských vojáků je u bývalé praxermy - nyníjší kovářna, č. 54. Tam také skutečně při kopání vykládli pro kovářnu Jana Poláka (nyní Frant. Tůmy) byly kosti nalezeny a nyní-
š májitel tvrdí, že dosud se tam kosti lidské při ko-
pání nalezají.

Ue jistěš pravě stávala kdysi - později zaniklá - osada Bexděkov - západně od Chlístova, kdež se dosud na Bexděkově říká.

Podle sčítání lidu r. 1921 je v Uhřetově 381 obyvatelů, z nichž 194 jsou muži, 187 ženy. Všichni jsou narození v české zemi. Z celkového počtu 3 bez výjimky, 3 příslušníci církve československé, ostatní římsko-katolíci. Obec má 62 domovních čísel.

Obyvatelstvo

Obyvatelstvo zaměstnává se poněkud polívkou hospodářstvím. Přes 100 lidí má jen 3 domy (č. p. 2, 7 a 16). Pěstování zaměstnává jest částečně v Borovině (Kovářna na obci u Přibíče), částečně v Přibíči, někteří na skále jimi nacházejí obživu jako dřeváři v lese. Jest tu také několik poustevníků perleti. Dostí rozmáhá se - rolnictví v poslední době živnost řádná. Stíráním a prodejem lesních plodin (hub, jahod a malin) si také chudí lidé pomáhají.

Zaměstnávání

Pozemků má Uhřetov: 247,4 ha polí, 50,6 ha luk, 4 ha pastviny, 53 ha pastvin, 8,5 ha lesů a 3,3 ha rybníků.

Rozloha pozemků

Poslední volby obecní provedeny byly ke konci r. 1927 na základě 1 kandidátní listiny. Obecní zastupitelstvo jest 12 členové a složeno takto: Jan Vít, starosta, Jan Novotný, náměstek, Alois Kráský, č. 29. první radní, Antonín Urbánek, č. 44. druhý radní, Josef Havelka, č. 35., Václav Jan, č. 28, Alois Novák, č. 3 (pokladník obce), Roman Lucas, č. 6,

Obecní zastupitelstvo

Puna Frant., č. 54, Šveráček Frant., č. 9, Král Jan, č. 22, a Novák Josef, č. 32.

Finanční komise.

Předsedou finanční komise jest Klávek Martin, č. 2., členy: Šveráček František, Puna František, Král Jan, Prohoda Tomáš, č. 25. a Novák Josef, č. 18.

Tyto obce korporace mají velice obtížnou práci na viněnou válečnými a poválečnými poměry, zvláště pro stavu finanční. Přírůstky k daním v letech poválečných stále stouply až na 800%. Pro rok 1928 stanovena maximální výše přírůstků na 200% (nejvýše 300%) zákonem. Takto však hospodařiti nemožno a musí zemský úřad naší chudé obci pomoci k „vyrovnávacího fondu“ týžím zákonem přizvaného.

Veřejné budovy obcí, spolky, podniky a t. d.

Škola.
(Výpisy z kroniky školní.)

Před rokem 1860 vyučováno bylo zářko obce Chlístovské na dvořím místě: v době letní v Rokytnici a v době zimní v Chlístově. Nebylo nice v Chlístově žádné školy, ale byl v obci jakýs muž, kramář (Bojsík), který učil prý děti něco psát, číst a počítat. Jaké asi to bylo vyučování, lze si snadno domysleti. Toť však nemělo dlouhého trvání. Novými zákony bylo takové vyučování

rapovězeno a děti školou povinné přinuceny choditi
po celý rok do školy do Rokytnice, kamž obec Chlístov
přískolem byla. Během let vzrůstal počet dětí školních
vůde. V roce 1893 byl počet dětí školou povinných tak
značný, že uznáno bylo obci rokytské škole poskytnuti.
Čimější obec počala tudíž o stavbě školy vyjednávat. Jak
zřejmo, musily by všechny přískolené obce náklad na stavbu
té školy nésti, mezi nimi také Chlístov. Avšak chlístovští
občané dobře uvážovali, nač přispívati velkým nákladem
na školu tolik (přes 3 km) vzdálenou a děti v nepohodě
domů posílati, když by mohli míti v místě školy vlast-
ní? Chopí se tudíž společně práce a spojenými síla-
mi provedou náležitý čin - postaví svůj dětem vlastní
budovu školní. - To ujednáno, provedeno. Když došlo
zakoniti povolení a schválení předběžných prací úřady
školními, přikročeno ku stavbě jednodřevní obecní školy
v květnu 1893. V čele obce stál tehdy řízený starosta
Filip Kláček, jenž společně s obecním zastupitelstvem
o uskutečnění školy se přičinil. Dne 16. října 1893 byla
škola kollaudována, na týden posvěcena a svému úče-
lu odevzdána. 13. listopadu 1893 počalo se na škole
léto pravidelně vyučovati. Náklad činil 7382 xl.

Prvním učitelem na škole byl Karel Svoboda (nyní na

Učitelstvo.

odpočinku v Trčicích). Dále působili na stejné škole tyto správcové škol neb řídící učitelé a učitelé: Kopejško Antonín, Dvořák František, Bouda František, Berka Augustin, Jedlička Oldřich, Schäfer Moric, Mlejnek Josef a Zatopek František.

Od školního roku 1919-20 zřízena při stejné škole prvotřída a r. 1924 rozšířena škola na dvoutrždní. Působili zde tudíž od r. 1919 také tyto učitelé: Polák Antonín, Škalka Bedřich, Jonaš Bohumil, Novosný Přemysl, Weignerová Marie, Kabaček Karel, Šimkovský Josef, Rouš Alois, a nyní Palánová Aloisie. Ženským ručním pracím vyučuje Koušalová Marie a Keraltic, římsko-katol. náboženství P. Hlavinka Lakomý, farář v Pokytnici n.p.

Přístavba.

Sonivadí počet dětí po válce se stále zvětšoval, navržena přístavba školy. Přístavba byla stále oddalována, až provedena konečně ke konci předchozího v r. 1924. Ke starému, výsokého a studeného bytu zřízena nová učebna, kabinet a školní kuchyně. Ke staré učebně přistaven nový byt. Sklep a přechody rozšířeny. Celkový náklad i s ručním patřičným nové třídy činil asi 80.000 K. Obec na to obdržela zemskou subvenci 20.000 K. Dnes je to jediná z nejpokročilejších škol na okres, suchá a petravá. Jediná voda: pitné vody nemá. V květnu 1928 zřízen vodovod, takže má škola aspoň nejpokročilejší vodu k umývání.

Ke školnímu obvodu chlístovskému je přidělena již od r. 1906 hájenka na Kobylí Hlavě, patřící k Předíně, č. 124.

Členové místní školní rady: Truka Ludvík, předseda, Štveráček Frant., místopředseda, Růžička Frant., Novotný Jan, č. 19. a Vít Jan, starosta obce. Tato místní školní rada byla ustavena v r. 1925.

Místní škola
rada.

Na místě, kde nyní kaple sv. Cyrila a Metoděje stojí, býval před r. 1863 jednoduchý dřevěný sloupek se krovkem. V r. 1863 byl starostou Janušek Štěp., jenž dal podnět k postavení kaple. Tehoroku postaveny jen xdi a střeška pro nedostatek prostředků, což kůstalo a pustlo až do r. 1869. V r. 1866 v ní měli Půváci oheň a pokrmy si tam připravovali. Teprve v roce 1869 (dle vlastivědy má 1871) na starosty Frant. Nováka stavba dokoněna a příspěvků občanů. Vnitřní zařízení věnovali všemě jednotlivci.

Kaple.
(Dle kroniky
školy)

V r. 1896 přivěny do kaple varhany nákladem 316 xla-
ných všemě a dobrovolných příspěvků. O prutu (5. července) a
o křžovém dni bývají v kapli bohoslužby. - Při opravě věže
v r. 1912 uložem prý byl do kánie věžní dějepisný místní
Chlístova, kaple i školy, který sepsal tehdejší katejší učitel
Frant. Pomeřar.

Obec Chlístov má pro své chudé příslušníky vlast-
 nudobince. nu' chudobince, čís. 11.

Pomník padlým
 světové válce
 1914 - 1918.

Proti škole na rohu zahrádky Frant. Štěfla, č. 16.
 postaven byl v roce 1922 pomník vojínům padlým ve svě-
 tové válce 1914 - 1918 a všem, kteří následkem úhrap světá-
 ných zemřeli. Je jich celkem 15. Všem vřazeny na přední
 stranu fotografie se jmény: Jsou to:

1) Štoboda Alois	8) Štůza Josef,
2) Duševský Frant.	9) Štoboda Tomáš
3) Vodička Antonín	10) Novák Karel
4) Noostný Jan,	11) Mladovský Antonín
5) Štěfl Alois	12) Lampa Antonín
6) Štoboda Karel	13) Štveráček Jan
7) Štoboda Antonín	14) Krejčík Cyril
15) Štoboda Čeněk.	

Válka.

Na války jako všude jinde prožívali občané všechny
 útrapy válčení. Mužové vstoupili, často četnými rakouskými dobrovolní-
 ci hájiti své vlast a cítili císaře, nuceni zabýti své bratry slo-
 vanské. Doma ženy se starci a dětmi obstarávali hospodá-
 ství. Nejvíce působily úřední rakovnice plodin v tomto chu-
 dém kraji. Rakovnice bývaly prováděny často pomocí maďar-
 ských vojáků (pluky české byly ve frontě bitevní nebo v ústředí)

etapách, do našich garnison dosahovali vojáci němečtí a maďarští, snad aby děti nemohly svého otce navštívit nebo žena s manželem se poradit). Rekviziční komise často celé stavění přeházela a prolézla. Tím dělá válka škodu, tím větší bída a hlad vznikala. Lidé schovali obilí a mouku kde mohli, prý i na polích v navození hnoji a v lesích. Bohužel naši se pro věkově i lidé nechtěli, je prodávali potravinou chudákům třeba na poslední kosili. Byla to doba plá a s bolestí se na ni vzpomíná.

Legionáři zdejších bylo 8, invalidů 4.

Státní převrat dne 28. října 1918 proveden v Chlístově klidně, správy o ukončení války a prohlášení samostatnosti přijaty s jásotem a nadšením. Každý se přičinil, aby stopy škvárců války byly co nejdrůbe nahápeny, nade vsí a občany rozložil se klid a mír. Toho dne přirobita tudíž oslava stouletého výročí osvobození národa, provedená dne 28. října 1928, kdy u pomníku padlých obtořeny exponičky na všecky útrapy válečné a poválečné a učiněn slib do budoucna.

28. říjen 1918

Na jaře r. 1923 započato s úpravou obecních pastvin ve výměř 17 ha pod dohledem komitětské rady moravské. Úprava obecních pastvin

vu tuto vede Frant. Svoboda, č. 43, jenž je předsedou pastevního rybnou. Náklad rozpočten na 100 tisíc Kč, z čehož 80% máhraditi země a stát. Část této podpory se již dostala. Dnes (v r. 1929) není úprava domud dokončena. Akce tato je zdrojem častých svárů mezi občany.

Spořitelni a
úloženský
spolek.

V obci úspěšně působí „Spořitelni a úloženský“ spolek v Uhřetovicích, kapsaný spoličenstvom s neobmexeným ručením, založený v roce 1922 přičiněním tehdejšího řídícího učitele Josefa Mlejníka na podnět tehdejšího starosty obce Františka Svobody. Starostou spolku je dnes Josef Havelka, rolník č. 17. Pokladníkem spolku je písař této knihy. Spolek má přes 60 členů, 110 vkladatelů. Urokuje vklady 4 1/2%, půjčky 5 1/2%. Dnesní stav vkladů 300 tis.

úloženský
spolek
„Havlíčkův“

V roce 1924 založen byl v obci „úloženský“ spolek „Havlíčkův“, jenž sdružuje hlavně mládež obojího pohlaví. Činnost spolku jest hlavně divadelní a přednášková. Má své vlastní jeviště. O založení spolku toho přičinil se tehdejší učitel a ředitel Karel Havlíček, jenž byl jeho prvním jednatelem. Předsedou spolku jest od založení písař této knihy, nynějším jednatelem Frant. Svoboda, domkář, č. 40. Spolek čítá 38 členů a úspěšně kulturně pracuje.

Návštěva
prezidenta
republiky.

Dne 13. června 1938 zavítal do našeho kraje první prezident republiky naší T. G. Masaryk. Na jeho cestě z Třebíče k Třebínu pozdravili naši občané tatička - Osvoboditele na Veverce, kde postavena slavnobrána občanů rokytnických (Veverka patří k Rokytnici). Tím projel krokem pan prezident spulírem dětí ze všech okolních škol nadsnění pozdravováním všemi přítomnými a milý jeho zjev zanechal v myslích všech nezapomenutelný dojem.

Volby do
zemských a
okresních
zastupitelstev.

Dne 2. prosince 1938 konaly se v budově školní volby do zemského a okresního zastupitelstva. Jednotlivým stranám odevzdáno

a) do okresního zastupitelstva:

1. Českosl. strana sociálně demokratická	54 hlásů
2. Českosl. strana národně socialistická	21 "
3. Republik. strana zemědě. a maloroš. lidu	147 "
4. Komunistická strana	14 "
5. Českosl. strana národně demokratická	1 "
6. Českosl. strana živnostenská	6 "
7. Českosl. strana lidová	24 "
Neplatných hlasů	4 "
	<hr/>
	Celkem 171 hl.

b) do zemského zastupitelstva:

1. Jednotní katolických zemědělců a domkářů	7 hlasů
2. Českost. strana národně demokratická	2 "
3. Deutsche Gewerkepartei	1 "
4. Českost. strana sociálně demokratická	53 "
5. Deutsche Arbeits u. Wirtschaftsgem.	3 "
6. Republikánská strana zemědělců a maloroš. lidu	34 "
7. Komunistická strana	13 "
8. Českost. strana lidová	24 "
9. Českost. strana živnostenská	7 "
10. Českost. strana národně socialistická	23 "
11. Deutsche Volkswirtschaft	1 "
Neplatných hlasů	3 "
Celkem 171 hlasů	

Desáté výročí osvobození úvodu českého dne Oslava
 28. října 1928 oslaveno bylo se náš. důstojně. Věškeré 10. lého výročí
 občanstvo sešlo se o 1 hodinu odpoledne u „lípy svobody“ republiky.
 kdež místní hudba koncertovala. Tam seřazenou prů-
 vod (v předu šlo se vojny učitelé, hudba, pak občā-
 ně), jenž ubíral se k pomníku padlých vojáků.
 U pomníku předešl pětou slavnostní řeč abiturient

Johannil' Kuiten, v' nix' x'p'oum'el' v'el'ang'el' v'el'ap' a' p'ro-
 ke'v'el' n'eam'at'. Sp'ra'm' Al'id'uch' a' v'el'v'el' p'et'v'is'
 ma'el' s'v'ov'el' v'el' p'ro'v'el' v'el' p'ro'v'el' v'el' p'ro'v'el'
 v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el'
 v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el'
 v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el' v'el'